

Nr 12/1969.

Å l a n d s l a n d s k a p s s t y -
r e l s e s framställning till Ålands
landsting med förslag till landskapslag
om förlustutjämning vid kommunalbeskatt-
ningen.

Den 8 december 1967 hemställde landstinget hos landskapsstyrelsen om att landskapsstyrelsen skulle utreda och pröva skäligheten och ändamåls-
enligheten av en sådan ändring av gällande lagstiftning om kommunal-
beskattning i landskapet Åland att beskattningsformen "beskattning en-
ligt prövning" avvecklas eller inskränkes och att rätt till öppen för-
lustutjämning införes. Med anledning av detta hemställningsbeslut till-
sätte landskapsstyrelsen den 4 januari 1968 en särskild kommitté med
uppdrag att verkställa den av landstinget nödigbefunna utredningen. Den-
na kommitté som antog namnet "Företagsbeskattningskommittén" bestod av
lagberedningssekreteraren Sune Carlsson som ordförande samt vicehärads-
hövdingen Curt Carlsson, ekonomiedirektören Thor-Alf Eliasson, rektorn
Alarik Häggblom, bonden Börje Johansson, bonden Nils Karlsson och förre
länsmannen Valter Nordas såsom ledamöter. Till grund för denna framställ-
ning har legat kommitténs förslag till lagstiftning angående förlustut-
jämning.

Beredningen av en landskapslag om förlustutjämning vid kommunalbe-
skattningen underlättades därigenom att en motsvarande lag om förlust-
utjämning gavs i riket den 24 juni 1968 (FFS 362/68).

Enligt den i vår skatterätt tillämpade principen om skatteårets integ-
ritet utgår man ifrån att en skattskyldig icke får avdraga förlust, som
han lidit under ett skatteår, från därpå följande skatteårs beskattnings-
bara inkomst. Därav följer de facto, att en sådan skattskyldig, vars
verksamhet under något år varit förlustbringande, blir, sett ur en läng-
re tidsperiod, strängare beskattad än skattskyldig, som under samma pe-
riod icke haft något förlustbringande år. Stadgandena om lagervärdering
har visserligen berett många företag möjlighet att åstadkomma en viss
förlustutjämning. Men på långt när alla skattskyldiga har icke sådana
möjligheter. Därtill kommer, att den nya lagen om beskattning av inkomst
av näringsverksamhet begränsar möjligheterna att använda lagervärderingen
som en förlustutjämnande faktor.

Med beaktande av att skatteåret endast är en teknisk tidsperiod, som
användes i syfte att underlätta beskattningen, och då verkningarna av
många åtgärder i näringslivet sträcker sig över ett flertal beskattnings-
år, kan det icke vara riktigt att begränsa verkningarna av ett års för-
lust till endast ett skatteår.

Rikets lag om förlustutjämning vid inkomstbeskattningen ger alla skattskyldiga rätt att verkställa förlustutjämning på det sätt lagen närmare stadgar. Man har dessutom genom speciella förlustutjämningsregler syftat till att gynna nystartade företag.

I det fall att skattskyldig har inkomst från flera än en inkomstkälla skall enligt 12 § landskapslagen den 18 juli 1956 om kommunalbeskattning i landskapet Åland (20/56) från inkomsten av varje fastighet, rörelse, näring eller yrke avdragas på varje inkomstkälla sig belöpande i sagda lag tillåtna avdragbara utgifter. Om för någon inkomstkälla avdraget skulle komma att överstiga inkomsten, är den skattskyldige berättigad att ytterligare avdraga denna förlust från den totala inkomsten dock så, att vid beskattningen av rörelse eller fastighet i en kommun avdraget icke får göras för förlust från inkomstkälla i annan kommun. Denna paragraf förutsätter således redan en förlustutjämning mellan de olika förvärvskällorna inom samma kommun. I analogi med detta stadgande har också en motsvarande förlustutjämning förutsatts i den definition av förlust, som ingår i 2 § av lagförslaget, samtidigt som landskapsstyrelsen i en särskild framställning föreslår, att i sagda 12 § införes en hänvisning till föreliggande lag.

Den på detta sätt definierade och i kommunen såvitt möjligt mot andra inkomster utjämnade förlusten skulle enligt 4 § av föreliggande lagförslag därefter avdragas från de beskattningsbara inkomster, som den skattskyldige under skatteåret erhållit i andra kommuner inom landskapet. I det fall, att den skattskyldige erhållit annan inkomst i flere kommuner, skulle avdraget få göras i envar kommun i förhållande till den skattskyldiges beskattningsbara inkomst i de olika kommunerna. Denna kompletterande förlustutjämning, som saknas vid kommunalbeskattningen i riket, motiveras av att en skattskyldig icke borde bli lidande därigenom, att hans förvärvskällor är belägna i olika kommuner i landskapet.

Till den del förlust på ovan relaterade sätt icke skulle kunna utjämnas mot inkomster från andra förvärvskällor, skulle förlusten få överföras till och avdragas under vissa efter förluståret följande skatteår. Denna förlustutjämning bygger således på den så kallade "carry-over-principen". Förlusten skulle i regel få avdragas under de på förluståret följande fem skatteåren från den beskattningsbara inkomsten i första hand i den kommun, där förvärvskällan som medfört förlust är belägen. Erhålles i denna kommun icke heller på följande år någon beskattningsbar inkomst får förlustutjämnningen göras på samma sätt som föregående år, det vill säga förlusten får avdragas från beskattningsbara inkomster i övriga kommuner.

Då landskapsstyrelsen dessutom i samband med en särskild framställning med förslag till ändring av landskapslagen om tillämpning av beskattningslagen i landskapet Åland föreslår, att beskattning enligt prövning icke längre skulle tillämpas, föreslås att de bestämmelser i rikets lag, som berör samordning mellan förlustutjämning och beskattning enligt prövning, icke skulle upptagas i föreliggande landskapslag.

Då rätten till förlustutjämning är personlig, ingår i lagförslagets 5 § ett stadgande, enligt vilket förlust, som den ena maken lidit, icke skulle få avdragas från den andra makens beskattningsbara inkomst.

I syfte att förhindra att aktier i aktiebolag samt andelar i andra samfund och sammanslutningar, som lidit förluster, skulle bli eftertraktade köpeobjekt ingår i 6 § ett stadgande, enligt vilket samfunds eller sammanslutnings förlust icke skulle få avdragas, i det fall, att mer än hälften av dess aktier eller andelar på grund av annat fång än arv eller testamente bytt ägare eller mer än hälften av dess medlemmar utbytt. Likaså ingår i lagförslagets 7 § ett stadgande, enligt vilket rätten till förlustutjämning endast under vissa förutsättningar skulle övergå vid fusion av samfund till det mottagande samfundet.

Lagförslagets 8 och 9 §§ innehåller vissa procesuella bestämmelser, vilka med beaktande av lagstiftningsbehörigheten helt överensstämmer med motsvarande bestämmelser i rikets lag.

Genom rikets lag om förlustutjämning upphäves bland annat 2 § 5 mom. lagen den 28 juni 1958 om skattelättnader för främjande av sjöfarten. Då motsvarande landskapslag, av den 3 december 1958 (28/58) endast gällde åren 1959 - 1968, har landskapsstyrelsen icke funnit skäl att upphäva motsvarande stadgande. Däremot skulle samma stadgande i motsvarande skattelättnadslag av den 6 juli 1966 (46/66) upphävas.

Med hänvisning till det ovan anförda får landskapsstyrelsen vördsamt förelägga Landstinget till antagande

L a n d s k a p s l a g
om förlustutjämning vid kommunalbeskattningen.

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas:

1 §.

Skattskyldig är vid kommunalbeskattningen berättigad till förlustutjämning i enlighet med vad i denna lag stadgas.

2 §.

Vid beskattningen avses med förlust det belopp, varmed det sammanlagda beloppet av avdrag för inkomstens förvärvande och bibehållande, avdragbara rättelseposter, överskottsåterbärningar och räntor samt in-

dex- och kursförluster från den skattskyldiges olika förvärvskällor i kommunen något skatteår (förluståret) överstiger det sammanlagda beloppet av de skattepliktiga inkomster han erhållit från dessa förvärvskällor.

3 §.

Skatteårets förlust fastställles vid den ordinarie beskattningen. Har den skattskyldige icke utan anmaning avgivit skattedeklaration, fastställles förlust likväl icke.

I samband med avdrag av förlust, efterbeskattning eller skatterättelse må den fastställda förlusten ånyo fastställas.

4 §.

Den enligt 2 § i kommunen fastställda förlusten avdrages från de beskattningsbara inkomster, som den skattskyldige möjligen under skatteåret erhållit i andra kommuner inom landskapet. Avdrag göres i envar kommun i förhållande till den skattskyldiges beskattningsbara inkomst i de olika kommunerna.

Till den del den fastställda förlusten icke kunnat avdragas på sätt i 1 mom. stadgas, avdrages förlusten från den skattskyldiges beskattningsbara inkomst under de på förluståret följande fem skatteåren i den mån beskattningsbar inkomst redovisas, varvid avdraget såvitt möjligt göres från den beskattningsbara inkomsten i den kommun, där förlusten uppkommit, men i annat fall från inkomst i andra kommuner på sätt i 1 mom. stadgas. Förluster som uppkommit för en ny rörelse eller yrkesverksamhet under de fem första skatteåren, får dock avdragas under de tio första skatteåren.

Förlusterna avdrages i den ordning de uppkommit.

5 §.

Med stöd av denna lag må icke den ena makens förlust avdragas från den andra makens beskattningsbara inkomst.

6 §.

Samfunds och sammanslutnings förlust avdrages icke i det fall att under förluståret eller därefter mer än hälften av dess aktier eller andelar på grund av annat fång än arv eller testamente bytt ägare eller mer än hälften av dess medlemmar blivit utbytta.

7 §.

Efter fusion av aktiebolag eller andra samfund än andelslag har det mottagande samfundet rätt att från sin beskattningsbara inkomst avdraga det övertagna samfundets förlust på sätt i denna lag stadgas, såvida det mottagande samfundet eller dess aktieägare eller medlemmar eller samfundet och dess aktieägare eller medlemmar gemensamt från ingången av förluståret ägt över hälften av det övertagna samfundets aktier eller andelar.

-5-

Efter fusion av andelslag har det mottagande andelslaget rätt att avdraga de förluster hos det övertagna andelslaget, som uppkommit under det skatteår, varunder fusionen skett, eller under de två närmast föregående skatteåren.

8 §.

Över fastställd förlust får besvär anföras endast på den grund, att den skattskyldige bort påföras inkomstskatt.

Över avdrag av förlust från den beskattningsbara inkomsten får besvär anföras även på den grund, att förlusten tidigare blivit rätt fastställd.

Den för efterbeskattning och skatterättelse stadgade tiden räknas, för såvitt fråga är om fastställande av förlusten, från ingången av året efter det år, då den beskattning verkställdes, vid vilken förlusten avdragits.

9 §.

Har beskattningen för något skatteår medelst laga kraft vunnet utslag ändrats på sätt som påverkar ett annat skatteårs förlustutjämnning, kan en mot ändringen svarande rättelse i beskattningen för sistnämnda skatteår yrkas genom besvär, som bör anföras senast under kalenderåret närmast efter det, då utslaget, som föranledde ändringen, gavs.

10 §.

Närmare stadganden angående verkställigheten och tillämpningen av denna lag utfärdas vid behov genom landskapsförordning.

11 §.

Denna lag tillämpas första gången på den förlust, som fastställts för skatteåret 1969.

12 §.

Genom denna lag upphäves 2 § 5 mom. landskapslagen den 6 juli 1966 om skattelättnader vid kommunalbeskattningen för främjande av sjöfarten (46/66) likväl så, att detta stadgande ännu skall tillämpas vid beskattningen för de skatteår, vilka utgår före den 1 januari 1969.

Mariehamn, den 11 mars 1969.

På landskapsstyrelsens vägnar:

Lantråd

 Martin Isaksson

Lagberedningssekreterare

 Sune Carlsson.